RAPORT DE ACTIVITATE

2024

ADEPT este un centru independent, de analiză și consultanță privind procesul decizional, politic, electoral și social-economic din Republica Moldova și din regiune. Misiunea ADEPT constă în promovarea valorilor democratice și sprijinirea participării active a cetățenilor la viața publică.

De la înființarea sa în 2000, ADEPT a fost în prima linie a demersurilor pentru buna guvernare, integritatea electorală și implicarea civică prin cercetare, advocacy și informare publică. Din 2018, ADEPT găzduiește Secretariatul Coaliției pentru Alegeri Libere și Corecte (CALC), o platformă care reunește organizații ale societății civile pentru a asigura transparența, incluziunea și integritatea proceselor electorale din Republica Moldova.

Cercetăm procese
Responsabilizăm guvernarea
Informăm cetățenii

CONȚINUT

Mesajul directorului executiv 4

ACTIVITATEA ADEPT 2024 ÎN CIFRE 5

ALEGERI 6

BUNĂ GUVERNARE 11

EDUCAȚIE CIVICĂ 15

PARTENERII ȘI BENEFICIARII DESPRE COLABORAREA CU ADEPT 17

DECLARAȚIA DE CHELTUIELI ADEPT 2024 19

ECHIPA ADEPT 23

CONSILIUL COORDONATOR ADEPT 24

MESAJUL DIRECTORULUI EXECUTIV

IGOR BOȚAN, DIRECTOR EXECUTIV ADEPT

Anul 2024 a marcat un moment definitoriu pentru Republica Moldova – consacrarea în Constituție a integrării europene ca obiectiv strategic al statului. În acest context, activitatea Asociației pentru Democrație Participativă ADEPT s-a concentrat pe consolidarea contribuției societății civile la promovarea democrației, buna guvernare și participarea informată a cetățenilor la viața publică.

În calitate de organizație independentă, am continuat să cercetăm procesele politice și electorale, să responsabilizăm autoritățile și să informăm publicul într-o manieră echilibrată și accesibilă. În 2024, implicarea ADEPT în calitate de secretariat al Coaliției pentru Alegeri Libere și Corecte (CALC) a asigurat un cadru de cooperare pentru zeci de organizații civice care au monitorizat desfășurarea alegerilor prezidențiale și a referendumului constituțional.

Prin platforma Alegeri.md, campanii video, sesiuni de formare și activități directe în teritoriu, ADEPT a contribuit la consolidarea unei culturi civice bazate pe fapte, participare și transparență. Totodată, am sprijinit autoritățile locale în procesul de reformă administrativă, încurajând consultarea publică și dialogul deschis cu cetățenii.

Societatea civilă are un rol esențial în apărarea valorilor democratice, iar capacitatea sa de a acționa ca observator independent este fundamentală pentru protejarea unor procese corecte și incluzive. Ne propunem ca și în continuare să rămânem un partener de încredere pentru cetățeni și instituții, într-un efort comun de consolidare a statului de drept și a orientării europene a Republicii Moldova.

ACTIVITATEA ADEPT 2024 ÎN CIFRE

PARTICIPARE CIVICĂ ȘI INFORMARE ELECTORALĂ

290.000+ utilizatori unici au accesat platforma www.alegeri.md
648.000+ vizualizări pentru seria video „Mituri despre integrarea în UE"
400.000+ persoane atinse de campania video „Culisele Integrării Europene"
100.000+ alegători din diaspora informați și mobilizați pentru alegerile din 20 octombrie

PRODUCȚIE MEDIA & COMUNICARE

9 interviuri video cu lideri politici și experți
8 episoade de debunking despre UE, moderate de jurnaliști și experți electorali
Note analitice despre alegerile 2024 și reforma administrativ-teritorială
Infografice explicative distribuite online și pe suport tipărit

Serie de articole explicative pe subiecte electorale și de politici publice publicate în presa națională

CONSOLIDAREA CAPACITĂȚILOR SOCIETĂȚII CIVILE

26 ONG-uri instruite în domenii critice pentru integritatea electorală
14 membri ai Consiliului CALC implicați într-un exercițiu de planificare strategică

SPRIJIN PENTRU AUTORITĂȚI PUBLICE LOCALE

38 aleși locali (majoritatea aflați la primul mandat) instruiți în cadrul Școlii Aleșilor Locali
30+ localități sprijinite în creșterea transparenței și implicării cetățenilor
250.000+ cetățeni impactați pozitiv de activitatea aleșilor instruiți
70 reprezentanți ai autorităților centrale și locale instruiți

DIALOG PUBLIC ȘI COLABORARE INSTITUȚIONALĂ

60+ primari implicați într-o platformă de dialog pentru amalgamare voluntară
7 poziții comune formulate de CALC pe teme electorale
11 consultări cu CEC, Parlamentul și partide politice
6 vizite de monitorizare în teritoriu pentru facilitarea procesului de amalgamare

ALEGERI

Ședință de lucru a Coaliției civice pentru Alegeri Libere și Corecte, septembrie 2024

În anul 2024, Republica Moldova a traversat două momente electorale definitorii: alegerile prezidențiale și referendumul constituțional privind integrarea în Uniunea Europeană. Într-un climat electoral tensionat, marcat de polarizare politică, tentative de manipulare a opiniei publice și riscuri de interferență externă, implicarea unei societăți civile bine pregătite și independente a devenit esențială. ADEPT a răspuns acestei necesități printr-un efort coordonat și profesionist, consolidându-și rolul de organizație-cheie în apărarea proceselor democratice și informarea corectă a alegătorilor.

Și în 2024, ADEPT a deținut secretariatul Coaliției Civice pentru Alegeri Libere și Corecte (CALC), facilitând colaborarea dintre peste 40 de organizații din întreaga țară și asigurând un cadru comun de intervenție. CALC a fost o voce activă în spațiul public, formulând poziții comune asupra alegerilor și referendumului, susținând consultări cu autoritățile și partidele politice, dar și participând activ la definirea unor politici electorale mai incluzive și echitabile. Una dintre priorități a fost promovarea accesului la vot pentru grupurile vulnerabile și prevenirea abuzurilor în finanțarea partidelor politice.

Prezentarea declarației Coaliției civice pentru Alegeri Libere și Corecte, noiembrie 2024

În paralel, ADEPT a pus un accent deosebit pe informarea corectă și pe combaterea dezinformării. Platforma online www.alegeri.md a fost actualizată constant și a devenit una dintre cele mai accesate surse de informare în campania electorală – cu peste 290.000 de utilizatori care au consultat informații despre candidați, reguli de vot, poziționările actorilor politici și rezultatele scrutinelor. Prin această platformă, jurnaliștii, ONG-urile și cetățenii au avut acces la date verificate și analize clare, contribuind astfel la o mai bună înțelegere a proceselor electorale.

Alegerile nu sunt evenimente izolate – fiecare scrutin influențează următorul. Pentru a înțelege cum evoluează scena politică și cum se schimbă preferințele alegătorilor, e nevoie de o viziune de ansamblu, nu doar de date punctuale.

Alegeri.md oferă exact asta: un fir logic al proceselor electorale, conectând faptele într-o perspectivă amplă și coerentă.

ALEGERI.MD

Totul despre alegerile din Moldova, într-un singur loc

La fiecare alegeri, peste 250.000 de vizitatori unici, dintre care jumătate din afara țării, vin aici pentru informație clară, verificată și actualizată.

Cea mai vastă arhivă electorală a Republicii Moldova, documentând **35 de scrutine** naționale, locale și regionale.

- ☑ Toate alegerile din 1994 până în prezent, cu detalii complete.
- ☑ Profiluri detaliate ale partidelor și candidaților.
- ☑ Date despre finanțarea partidelor și campaniilor.
- ☑ Analize și corelații între scrutinuri.
- ☑ Monitorizarea traseismului politic.
- ☑ Evoluția rezultatelor și participării de-a lungul timpului.
- ☑ Harta secțiilor de votare.

Campaniile video realizate de ADEPT au avut un impact semnificativ. Seria de interviuri „Culisele Integrării Europene", în care au fost invitați lideri politici, europarlamentari și experți, a fost vizualizată de peste 400.000 de persoane și a oferit o perspectivă clară și documentată asupra drumului european al Republicii Moldova. În completare, o altă serie video explicativă – moderată de jurnalista Alina Radu și cu participarea expertului Igor Boțan – a demontat miturile privind integrarea europeană și a înregistrat peste 648.000 de vizualizări pe rețelele sociale.

Activitățile de informare au fost însoțite de o prezență constantă în mediul offline, prin sesiuni de educație civică, materiale tipărite și evenimente publice, inclusiv în zonele rurale. În mod particular, ADEPT a investit în informarea și mobilizarea cetățenilor din diaspora. Peste 100.000 de alegători aflați peste hotare au fost informați prin materiale adaptate, clarificări privind organizarea secțiilor de votare și comunicare activă în mediul online. De asemenea, datele și analizele de pe alegeri.md au fost utilizate de presă și de formatori de opinie, contribuind la reflectarea corectă a subiectelor electorale.

Exercițiu de combatere a dezinformării în procesele electorale, aprilie 2024

Un alt pilon esențial al intervenției ADEPT a fost dezvoltarea capacităților organizațiilor societății civile. Peste 25 de ONG-uri, majoritatea membre ale CALC, au fost implicate într-un program intensiv de instruire în domenii precum legislația electorală, prevenirea dezinformării, educația civică, finanțarea politică și monitorizarea alegerilor. Participanții au raportat o îmbunătățire clară a competențelor proprii, iar exercițiul de planificare strategică realizat împreună cu membrii Consiliului CALC a pus bazele unui plan comun de acțiune pentru anul electoral 2025.

Pe tot parcursul anului, ADEPT a contribuit și la procesele legislative legate de integritatea alegerilor, prin expertize și opinii juridice, inclusiv în dezbaterile privind reglementarea activității partidelor succesoare ale celor declarate neconstituționale.

Prin acțiuni coerente, bine documentate și bine comunicate, ADEPT a reușit în 2024 să întărească transparența proceselor electorale, să crească reziliența societății în fața manipulării și să contribuie activ la consolidarea unei culturi democratice participative.

Instruire pentru organizații neguvernamentale în domeniul electoral, septembrie 2024

BUNĂ GUVERNARE

Ședința Consiliului Local Tudora, decembrie 2024

Într-un context marcat de necesitatea eficientizării administrației publice și de consolidare a relației dintre autorități și cetățeni, Asociația pentru Democrație Participativă ADEPT a dezvoltat, pe parcursul anului 2024, un set de inițiative dedicate promovării bunei guvernări și susținerii proceselor de reformă administrativ-teritorială în Republica Moldova. Aceste intervenții au fost concepute ca răspuns la provocările sistemice din administrația publică locală, inclusiv rezistența comunităților la schimbare, nivelul scăzut de implicare civică, fragmentarea comunicării interinstituționale și insuficiența informațiilor clare privind procesele de amalgamare voluntară a localităților.

Prin activități desfășurate la nivel național și local, ADEPT a contribuit activ la informarea și mobilizarea cetățenilor în sprijinul reformei administrației publice, promovând transparența decizională și reziliența față de dezinformare. În acest sens, au fost organizate emisiuni televizate, forumuri locale, materiale video explicative și rapoarte analitice, iar platforma web ADEPT a fost utilizată intens pentru diseminarea de informații corecte și accesibile despre procesul de

Școala Aleșilor Locali, ediția IV

amalgamare a localităților. Aceste eforturi au contribuit la consolidarea dialogului între autorități și cetățeni, facilitând implicarea publicului în procesele decizionale și sporind receptivitatea administrațiilor locale față de nevoile comunităților.

Un rol esențial în acest ecosistem de intervenții l-a avut **Școala Aleșilor Locali** – o platformă de instruire și schimb de experiență pentru primari și consilieri locali. În ediția 2023–2024, 38 de aleși locali, majoritatea aflați la primul mandat, au fost formați pentru a elabora și implementa politici publice participative, să desfășoare consultări cu cetățenii și să promoveze transparența activității administrației. Rezultatele au fost vizibile în peste 30 de localități, unde s-a îmbunătățit comunicarea între autorități și cetățeni, au fost organizate consultări publice, iar ședințele consiliilor locale au fost transmise live. Pe termen lung, proiectul contribuie la consolidarea unei rețele de lideri locali capabili să genereze schimbări pozitive în comunitățile lor și să mențină standarde ridicate de guvernare participativă.

Școala Aleșilor Locali, ediția III

Complementar, ADEPT a acționat pentru consolidarea capacităților autorităților publice implicate în reforma administrației publice. Un parteneriat oficial stabilit cu Cancelaria de Stat a permis coordonarea eficientă a intervențiilor și ajustarea dinamică a activităților. Au fost organizate trei sesiuni de instruire cu participarea a 70 de reprezentanți ai autorităților centrale și locale, axate pe tematici esențiale precum cadrul legal al amalgamării, managementul finanțelor publice și comunicarea strategică. În același timp, au fost realizate șase vizite de monitorizare în teritoriu, care au sprijinit procesul de amalgamare și au documentat evoluțiile din teren.

Un rezultat de referință al acestor eforturi este dezvoltarea platformei online www.amalgamare.gov.md, destinată să sprijine transparența și comunicarea în procesul de reformare a administrației publice. Totodată, ADEPT alături de alți parteneri de dezvoltare a sprijinit crearea unei rețele de peste 60 de primari care susțin procesul de amalgamare voluntară, oferindu-le un spațiu de dialog, schimb de bune practici și consolidare a poziției comune.

Discuție cu reprezentanții Oficiilor Teritoriale ale Cancelariei de Stat, mai 2024

EDUCAȚIE CIVICĂ

Într-o perioadă în care tinerii din Republica Moldova se confruntă tot mai des cu lipsa unor spații reale de implicare și cu o informare adesea fragmentară despre procesele politice și sociale, a devenit evidentă nevoia unor inițiative care să le ofere sprijin concret pentru a înțelege mai bine lumea din jur și a se implica activ în comunitățile lor. În acest context, ADEPT, în parteneriat cu Ambasada Regatului Țărilor de Jos, a continuat implementarea programului *Tulip Youth Academy*, ajuns în 2024 la a patra ediție.

Ediția din acest an a reunit **25 de tineri din mai multe localități ale țării**, care au participat la sesiuni de formare pe teme legate de democrație, guvernare locală, drepturile omului, justiție și statul de drept, dar și pe subiecte mai recente precum dezinformarea, migrația sau schimbările climatice. Pe lângă componenta educațională, participanții au fost sprijiniți să **elaboreze și să implementeze cinci proiecte locale**, care au generat un impact direct în comunitățile din care provin.

Proiectele tinerilor au abordat teme relevante: de la promovarea participării publice în luarea deciziilor și creșterea gradului de conștientizare cu privire la schimbările climatice, până la activități de combatere a dezinformării în perioada electorală și inițiative de sprijin pentru grupuri vulnerabile, în special femei. Unul dintre proiecte a vizat și explicarea cauzelor migrației în rândul tinerilor, cu propuneri realiste pentru reducerea presiunilor care duc la plecare.

Prin această ediție a *Tulip Youth Academy*, ADEPT a oferit un cadru simplu, dar eficient, de învățare și implicare pentru tineri, punând accent pe aplicabilitate și relevanță locală.

Ceremonia de încheiere a ediției a IV-a a Tulip Youth Academy, iulie 2024

PARTENERII ȘI BENEFICIARII DESPRE COLABORAREA CU ADEPT

ANGELICA CARAMAN, Președinta Comisiei Electorale Centrale

”Prin activitățile realizate, echipa ADEPT a suplimentat eforturile noastre de informare și educație electorală a alegătorilor, atât din țară cât și din străinătate.

Asociația se numără și printre principalele organizații care a desfășurat activități de monitorizare electorală, educație civică și combaterea dezinformării, contribuind la siguranța unui proces electoral corect și echitabil. Este de menționat rolul Asociației la menținerea unui dialog constant între autorități, partide politice și societatea civilă pentru asigurarea transparenței și garantarea dreptului fiecărui cetățean de a vota liber.

Comisia Electorală Centrală apreciază implicarea și contribuția Asociației în ce privește revizuirea cadrului normativ de referință și celui conex care reglementează domeniul electoral, prin înaintarea de propuneri și sugestii cu valoare de recomandare în procesul de consultare publică a actelor subsecvente Codului electoral.”

FRED DUIJN, Ambasador al Regatului Țărilor de Jos la Chișinău

„De-a lungul cooperării noastre, ADEPT a avut o contribuție semnificativă pentru capacitarea autorităților locale, dar și promovarea reformei administrației publice locale. Ambele elemente sunt cruciale pentru parcursul european al Republicii Moldova, fiind parte a agendei de reforme. ADEPT a dat dovadă de profesionalism și capacitate de a aduce împreună primari, consilieri și funcționari publici la nivel local, care formează o rețea solidă de agenți ai schimbării în satele și orașele Moldovei.”

ANDREI BRIGHIDIN,
Director pentru dezvoltare, Fundația Est Europeană

”ADEPT este un actor proeminent al societății civile din Republica Moldova. Echipa ADEPT este dedicată consolidării valorilor democratice și promovării unei guvernări transparente și responsabile.

Prin activitatea sa de monitorizare, cercetare și educație civică, ADEPT contribuie în mod esențial la asigurarea desfășurării unor alegeri democratice, oferind cetățenilor informații obiective și instrumente pentru o participare conștientă în viața publică.

Apreciem mult faptul că ADEPT și-a asumat responsabilitatea de a sprijini Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte, prin găzduirea secretariatului acestei platforme. Fundația Est-Europeană este onorată să coopereze cu echipa ADEPT de peste 20 de ani și sperăm că acest parteneriat va continua și în viitor.”

MARIANA RUSU,
Primară a satului Bolțun, Nisporeni

”Datorită sprijinului oferit de mentorii Școlii Aleșilor Locali, am reușit să înființăm Asociația Obștească a Băștinașilor și să aderăm la Alianța Asociațiilor de Băștinași. De asemenea, cu ajutorul mentorilor am elaborat și înaintat proiecte pentru obținerea finanțării externe și dezvoltarea localității noastre”.

MIHAELA RACOVIȚĂ,
Participantă la Tulip Youth Academy, ediția 2024

”În urmă cu un an aplicam la #tulipyouthacademy și mă gândeam: Mihaela, tu precis mai vrei un proiect pe umerii tăi, sâmbete full și responsabilități pe lângă cele pe care le ai deja?... Și acestea fiind spuse am aplicat cu mare entuziasm.

La distanță de un an, chiar săptămâna aceasta am și primit un trofeu (m-am simțit ca la Eurovision și tare îmi făceam griji să nu se spargă... așa cum se întâmplă la ei aproape anual) care confirmă faptul ca eu știu să alung gândurile care mă sabotează este atuul meu.

Dacă măcar o data ai dat pe TikTok peste un video în care abordez miturile despre Integrarea europeană, înseamnă că trofeul a fost meritat”.

DECLARAȚIA DE CHELTUIELI ADEPT 2024

SURSE DE FINANȚARE ADEPT

Finanțatori	valuta	2023	2024
		USD/EURO	USD/EURO
Fundația Est Europeană	EURO	25000	45000
Fundația Soros Moldova	USD		35000
Black Sea Trust for Regional Cooperation(BST)	EURO	25000	37154
National Endowment for Democracy (NED)	USD		48000
Ambasada Regatului Unit al Țărilor de Jos	EURO	185000	155000
Promo-LEX/USAID	USD	19969	2 0000
Open Government Partnership Europe (OGP EU)	EURO	24999	
Internews Europe	EURO	22230	
PNUD/EDMITE	USD		22695
TOTAL Contracte de Grant	**USD**	**19969**	**125695**
	EURO	**282229**	**237154**
Activitate economică/Servicii de consultanță	**MDL**		**179552**

BILANȚUL ADEPT- 2024 (MDL)

ACTIVE

Active imobilizate	cod	Sold la Începutul perioadei de gestiune (MDL)	Sold la sfîrșitul perioadei de gestiune (MDL)
Imobilizări necorporale	010	91101	67344
Imobilizări corporale în curs de execuție	020		
Terenuri	030		
Mijloace fixe	040	9273	158647
Investiții financiare pe termen	050		
Alte active imobilizate	060		
Total active imobilizate	**070**	**100374**	**225991**
ACTIVE CIRCULANTE			
Materiale	080		
Obiecte de mică valoare și scurtă durată	090	198	198
Producția în curs de execuție și produse	100		
Creanțe comerciale și avansuri acordate	110	1649	78942
Creanțe ale bugetului	120		
Creanțe ale personalului	130		
Alte creanțe curente, din care	140	102307	69320
Creanțe privind mijloacele cu destinație specială	141	101707	69200
Numerar	150	3851701	4022499
Investiții financiare curente	160		
Alte active circulante	170	102	102
Total active circulante	**180**	**3955957**	**4171061**
Total active	**190**	**4056331**	**4397052**

PASIVE

CAPITAL PROPRIU	cod	Sold la Începutul perioadei de gestiune (MDL)	Sold la sfîrșitul perioadei de gestiune (MDL)
Corecții ale rezultatelor anilor precedenți	200	X	
Excedent net (deficit net) al perioadei de gestiune	210	X	16979
Aporturi inițiale ale fondatorilor	220		
Fond de active imobilizate	230	100374	225991
Fond de autofinanțare	240	382379	384293
Alte fonduri	250		
Total capital propriu	**260**	**482753**	**628253**
DATORII PE TERMEN LUNG			
Finanțări și încasări cu destinație specială termen lung	270		
Datorii financiare pe termen lung	280		
Alte datorii pe termen lung	290		
Total datorii pe termen lung	**300**		
DATORII CURENTE			
Finanțări și încasări cu destinație specială curente	310	3564773	3679112
Datorii financiare curente	320		2403
Datorii comerciale și avansuri primite	330		
Datorii față de personal	340		
Datorii privind asigurările sociale și medicale	350	2	2
Datorii față de buget	360		
Venituri anticipate curente	370	2083	79242
Alte datorii curente	380	6720	8040
Total datorii curente	**390**	**3573578**	**3768799**
		4056331	**4397052**
Total pasive	400	**3564773**	**3679112**

Notă: *Curs BNM la 31.12.2024:*
1 Euro = 19.3106 MDL, 1USD= 18,4791

SITUAȚIA DE VENITURI ȘI CHELTUIELI (MDL)
1 ianuarie – 31 decembrie 2024

		PERIOADA DE GESTIUNE	
INDICATORI		**Precedentă (2023) MDL**	**Curentă (2024) MDL**
Venituri aferente mijloacelor cu destinație specială	010	3361752	7147253
Cheltuieli aferente mijloacelor cu destinație specială	020	3361752	7147253
Excedent (deficit) aferent mijloacelor cu destinație specială	**030**	**0**	**0**
Alte venituri (cu excepția veniturilor din activitatea economică)	040		2494
Alte cheltuieli (cu excepția cheltuielilor din activitatea economică)	050		2494
Excedent (deficit) aferent altor activități)	**060**		**0**
			179552
Venituri din activitatea economică	070		161583
Cheltuieli din activitatea economică	080		17969
Rezultatul: profit (pierdere) din activitatea economică	**090**	**0**	
			17969
Cheltuieli privind impozitul pe venit	100		2494
Excedent net (deficit net) al perioadei de gestiune	**110**	**0**	**2494**

ECHIPA ADEPT

IGOR BOȚAN
Director executiv

TAMARA CHITOROAGĂ
Director financiar

POLINA PANAINTE
Directoare de Program

GRIGORE STEGARESCU
Coordonator de proiecte

INNA VRÎNCEANU
Coordonatoare de proiecte

CRISTINA PETCU
Coordonatoare de proiecte

VICTORIA CARTERĂ
Asistentă de proiecte

ALLA CODREANU
Expertă în comunicare

OLEG ILIEȘ
Dezvoltator web

CONSILIUL COORDONATOR ADEPT

- Victor PANȚÎRU
- Ludmila BARBĂ
- Mihaela GHERASIM
- Alexandru CANȚÎR
- Andrei POPOV

Asociația pentru Democrație Participativă ADEPT
str.Vasile Alecsandri 97, Chișinău, Republica Moldova
+373 (22) 21-29-92, info@adept.md
www.adept.md